

ЗАТВЕРДЖЕНО

*Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н*

Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор ПУЕТ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни «Етнокультурне країнознавство»
для студентів спеціальності 242 «Туризм» ступеня магістра
факультету харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

ПОЛТАВА – 2016

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Етнокультурне країнознавство» для студентів спеціальності 242 «Туризм» на 1-й семестр 2016-2017 навчального року

Укладач: Логвин М.М., к. геогр.н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу ВНЗ Укоопспілки “Полтавський університет економіки і торгівлі”

Робоча навчальна програма
обговорена і
схвалена на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу

«СХВАЛЕНО»
Голова науково-методичної групи зі
спеціальності 242 «Туризм»

ПОГОДЖЕНО
Методист науково-навчального
центру

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	4
Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	6
Розділ 2. Робочий графік навчальної дисципліни на семестр	7
Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами навчальних занять	8
Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни	10
Розділ 5. Самостійна робота студентів	18
Розділ 6. Методики активізації процесу навчання	19
Розділ 7. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	20
Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	22
Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення	23

ВСТУП

Робоча навчальна програма складена на основі навчальної програми з дисципліни “Етнокультурне країнознавство”, яка затверджена Вченою радою ВНЗУ “Полтавський університет економіки і торгівлі” 23 березня 2016 р.

Метою освоєння дисципліни “Етнокультурне країнознавство” є формування у студентів вміння робити етнокультурну туристсько-країнознавчу характеристику будь-якої країни чи регіону як сукупності умов організації і розвитку туризму.

Завданнями вивчення дисципліни “Етнокультурне країнознавство” є теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань:

- формування знань про культурно-цивілізаційні та історико-культурні регіони сучасного світу;
- ознайомлення студентів із етнокультурною мозаїкою сучасного населення світу;
- подання всього різноманіття расового і етнічного складу, релігій і мов;
- розкриття особливостей міжетнічних взаємовідносин, в тому числі конфліктних;
- міжкультурної комунікації як необхідної умови практичного застосування знань з етнокультурного країнознавства у туризмі;
- еволюції етнічних спільнот: рід, плем'я, народ, нація; етнічного та політичного розуміння націй та їх країнознавчого змісту;
- етнокультурного й релігійного країнознавства;
- культури та мистецтва, їх внесок у туристичну презентацію країни в контексті сучасних духовних цінностей;
- дослідження населення та соціальної сфери в етнокультурному середовищі різних туристичних країн і регіонів;
- формування основ міжетнічної толерантності, полікультурного та міжконфесійного співробітництва в сучасному українському суспільстві.

Загальний **об'єкт** навчальної дисципліни – туристична індустрія (сфера) як складова світового господарства та етнокультурні характеристики країн і регіонів як сукупності умов організації та розвитку туризму.

Предмет навчальної дисципліни – цивілізаційні, етнічні, етнокультурні, етноконфесійні та інші особливості впливу на організацію і розвиток туризму у світі. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні, по-перше, отримати теоретичні знання, пов'язані з особливостями етнокультурного різноманіття сучасного світу та його субрегіональних відмінностей; по-друге, отримати навички аналізу впливу етнічного складу населення, його релігійної структури, традицій, звичаїв, побуту на розвиток і організацію туризму; по-третє, вміти аналізувати різні інформаційні джерела, пов'язані з проблемами полікультурного та міжконфесійного співробітництва в сучасному українському суспільстві.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- етнокультурні, етнодемографічні, культурно-цивілізаційні, історичні особливості туристичного розвитку країн і регіонів;
- понятійно-категоріального апарату навчальної дисципліни;
- особливості системного й комплексного підходів у дослідженнях етнокультури країн та регіонів;
- загальну структуру етнокультурних країнознавчих досліджень;
- друковані, інтернет- і мультимедійні джерела етнокультурної країнознавчої інформації.

Результатом вивчення дисципліни “Етнокультурне країнознавство” є компетенції майбутніх фахівців у сфері туризму:

- аналізу основних подій економічного, політичного, релігійного, культурного, спортивного характеру, що використовуються з туристичною метою;
- виявлення особливостей формування й розвитку політичної та економічної карт світу;
- знання сучасних тенденцій у процесі глобальної етнокультурної консолідації та перспективи збереження культурного розмаїття світу;
- готовність студента до саморозвитку;
- визначення та реалізації виховних можливостей етнокультурного середовища як туристичного простору;
- готовність керувати колективом у сфері своєї професійної діяльності, адекватно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні і культурні відмінності країн і регіонів.

За підсумками вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- добирати, систематизувати й аналізувати етнокультурну країнознавчу інформацію;
- орієнтуватися в етнічних, етноконфесійних політичних та гуманітарних проблемах сучасного світу;
- складати типову схему етнокультурної країнознавчої характеристики;
- застосовувати системний підхід при побудові схем етнокультурних країнознавчих досліджень;
- складати порівняльні країнознавчі характеристики об’єктів різного етнічного, релігійного, конфесійного та культурного статусу;
- вільно орієнтуватись у законодавчо-нормативній базі туристичної діяльності.

Програма передбачає проведення лекційних і семінарських занять та самостійну роботу студентів над засвоєнням навчального матеріалу. Навчальна дисципліна “Етнокультурне країнознавство” має логічні взаємозв’язки з такими навчальними дисциплінами як “Туризмознавство”, “Історія туризму”, “Рекреаційні комплекси світу”, “Географія туризму”, “Туристичне країнознавство”, “Міжнародний туризм”.

Обсяг часу для вивчення курсу студентами денного відділення за напрями підготовки: **“Туризм”**: лекцій – 20 годин, практичних занять – 34 години, самостійна робота – 96 годин.

Розділ 1. Загальна характеристика дисципліни “Етнокультурне країнознавство”

для студентів спеціальності 242 “Туризм”
освітньо-кваліфікаційного рівня магістр

Навчально-організаційна структура дисципліни	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	За вибором
	Семестр: денна – 9
Кількість змістових модулів: денна – 2	Форма теоретичної та практичної підготовки, год.: денна – 54
Загальна кількість годин: денна – 150	Самостійна позааудиторна робота, год.: денна – 96
Кількість годин на тиждень – 3	Індивідуальна робота –
	Вид контролю: денна – ПМК

Розділ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ “Етнокультурне країнознавство” з розподілом навчального часу за видами навчальних занять

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни “Етнокультурне країнознавство” для студентів спеціальності 242 “Туризм” – денна форма навчання

Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять			
	Разом	аудиторні		позааудиторні
		лекції	практичні	самостійна
1	2	3	4	5
<u>МОДУЛЬ І</u>				
Теоретичні основи та основні компоненти етнокультурного країнознавства				
<u>Тема 1:</u> Теоретичні основи та структура етнокультурного країнознавства. Функції, підходи і принципи комплексних етнокультурних країнознавчих досліджень.	10	2	2	6
<u>Тема 2:</u> Етнографія і країнознавство. Етнічне та політичне розуміння націй та їх країнознавчий зміст.	8	-	2	6
<u>Тема 3:</u> Історичні етапи національно-культурного відродження та етнічна асиміляція	10	2	2	6
<u>Тема 4:</u> Етнокультурне й релігійне країнознавство. Етнокультура в системі країнознавства	7	-	2	5
<u>Тема 5:</u> Населення та соціальна сфера в етнокультурному середовищі. Релігійно-конфесійний склад населення та його динаміка	10	2	2	6
<u>Тема 6:</u> Культура та мистецтво в контексті сучасних духовних цінностей країн і регіонів	7	-	2	5
<u>Тема 7:</u> Етнокультурна складова туристичного продукту	12	2	2	8

МОДУЛЬ II				
<u>Етнокультурні регіони – структурна складова сфери туризму у світі</u>				
<u>Тема 8:</u> Світові цивілізації та сучасні етноси	12	2	2	8
<u>Тема 9:</u> Європейський етнокультурний регіон	14	2	4	8
<u>Тема 10:</u> Арабо-мусульманський етнокультурний регіон	10	2	2	6
<u>Тема 11:</u> Етнокультурний регіон Східної, Південно-Східної та Західної Азії	12	2	2	8
<u>Тема 12:</u> Латиноамериканський етнокультурний регіон	9	1	2	6
<u>Тема 13:</u> Африканський етнокультурний регіон	6,5	0,5	2	4
<u>Тема 14:</u> Етнокультурний світ Австралії та Океанії	8,5	0,5	2	6
<u>Тема 15:</u> Український етнокультурний туристичний продукт	14	2	4	8
Всього	150	20	34	96

Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни

Таблиця 4. ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “Етнокультурне країнознавство” для студентів спеціальності 242 “Туризм” – денна форма навчання

Назва розділу, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми семінарського або практичного заняття (питання і завдання)	Обсяг годин	Навчально-методична література (порядковий номер за переліком)
1	2	3	4	5
МОДУЛЬ I				
Теоретичні основи та основні компоненти етнокультурного країнознавства				
<p>Тема 1.</p> <p>Лекція 1</p> <p>Теоретичні основи та структура етнокультурного країнознавства.</p> <p>1. Етнокультурне країнознавство як навчальна дисципліна.</p> <p>2. Функції, підходи і принципи комплексних етнокультурних країнознавчих досліджень.</p> <p>3. Політична карта світу та етапи її формування.</p> <p>4. Нові тенденції розвитку та етнічний вплив на трансформацію політичної карти світу.</p>	2	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 1</p> <p style="text-align: center;">Теоретичні основи та структура етнокультурного країнознавства.</p> <p style="text-align: center;">План.</p> <p>1. Теоретико-методологічні та методичні засади “Етнокультурного країнознавства” як навчальної дисципліни.</p> <p>2. Функції, підходи і принципи комплексних етнокультурних країнознавчих досліджень.</p> <p>3. Сучасна політична організація суспільства. Геополітика в контексті сучасних змін.</p> <p>4. Політична карта світу. Етапи формування політичної карти світу.</p> <p>5. Нові тенденції розвитку та вплив етнічного фактору на трансформацію політичної карти світу. Політико-територіальні утворення з різним міжнародно-правовим статусом.</p>	2	1-4, 17, 18, 22

<p>Тема 2. Етнографія і країнознавство. Етнічне та політичне розуміння націй та їх країнознавчий зміст.</p>	-	<p align="center">Практичне заняття 2. Етнографія і країнознавство. План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про етносферу та її структура. 2. Поняття етногенезу. Етнічні групи. Етнічні межі. 3. Еволюція етнічних спільнот: рід, плем'я, народ, нація. Етногеографічні фактори (схема). 4. Взаємодія етносу і географічного середовища. 5. Східна Африка – регіон антропогенезу. 6. Основні компоненти етнокультурного країнознавства. 7. Традиційно-побутова культура – головний метод дослідження в етнографії. 8. Типологія країн світу за етнонаціональним складом і ступенем етнічного впливу. 	2	1-6, 8,9, 12, 13, 17
<p>Тема 3. Лекція 2 Історичні етапи національно-культурного відродження та етнічна асиміляція</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль культури у становленні сучасних держав. 2. Культурний суверенітет в умовах глобалізації. 3. Етнічна територія. Діаспора. 4. Етнічні системи життєзабезпечення. 5. Сучасні етнополітичні системи 	2	<p align="center">Практичне заняття 3. Історичні етапи національно-культурного відродження та етнічна асиміляція. План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура та її роль і становленні сучасних держав. 2. Поняття етнічної території. 3. Історичні етапи національно-культурного відродження. 4. Культурний суверенітет в умовах глобалізації. Діаспора. Етнічна асиміляція. 5. Етнічні системи життєзабезпечення. Етнічні потреби людини. 6. Етнічні особливості харчування. Етнічний характер. 7. Сучасні етнополітичні системи (держави-нації). 	2	1-4, 8, 9, 17, 19

<p>Тема 4. Етнокультурне й релігійне країнознавство. Етнокультура в системі країнознавства</p>	-	<p align="center">Практичне заняття 4. Етнокультурне й релігійне країнознавство. План.</p> <p>1. Місце релігії та церкви в сучасному суспільному житті, їх роль у туристичному пізнанні країни. 2. Рівень релігійності населення країни. Релігія і міжнаціональні відносини. Значення релігії в етнокультурному країнознавстві. 3. Етнокультура як феномен етнічного буття. Функції етнічної культури. 4. Система традицій, колективна пам'ять, акумуляція етнокультурної інформації між поколіннями. 5. Основи міжкультурної комунікації як необхідна умова практичного застосування знань з етнокультурного країнознавства у туризмі</p>	2	1, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 22
<p>Тема 5. Лекція 3. Населення та соціальна сфера в етнокультурному середовищі. Релігійно-конфесійний склад населення та його динаміка</p> <p>1. Чисельність населення світу, окремих регіонів і країн, його динаміка. 2. Етнічний склад населення світу. 3. Географія світових релігій. 4. Міжнародний індекс щастя.</p>	2	<p align="center">Практичне заняття 5. Населення та соціальна сфера в етнокультурному середовищі. Релігійно-конфесійний склад населення та його динаміка. План.</p> <p>1. Чисельність та динаміка населення світу в розрізі окремих країн і регіонів. 2. Етнічний склад населення світу. 3. Мовний склад населення. Мова – віддзеркалення культури країни. 4. Релігійний склад населення світу. 5. Расовий склад населення. Антропологічні особливості людських рас. 6. Міжнародний індекс щастя та його етнокультурні особливості.</p>	2	1, 3, 4, 8, 9, 11, 22

<p>Тема 6 Культура та мистецтво в контексті сучасних духовних цінностей країн і регіонів.</p>	-	<p>Практичне заняття 6. Культура та мистецтво в контексті сучасних духовних цінностей країн і регіонів. План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внесок культури та мистецтва у туристичну презентацію країни. 2. Особливості етнічних країнознавчих досліджень науки та засобів масової інформації. 3. Фольклор, національний етикет, звичаї та обряди, вірування і повір'я. 4. Народний побут й архітектура, одяг і ремесла. 5. Національна кухня, національні свята, фестивалі. 6. Народна творчість національних меншин. Значимість етнографічної бази у туристичній діяльності та її зростання. 	2	6, 9, 12, 13, 16, 17
<p>Тема 7. Лекція 4. Етнокультурна складова туристичного продукту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування зарубіжного туристичного продукту на основі етнокультурного компонента. 2. Європейський досвід організації етнографічного туризму. 3. Азійський досвід організації етнографічного туризму. 4. Американський досвід організації етнографічного туризму. 5. Етнокультурний компонент як стимул для розвитку українського туристичного продукту. 	2	<p>Практичне заняття 7 Етнокультурна складова туристичного продукту. План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етнокультурний компонент – основа формування зарубіжного туристичного продукту. 2. Європейський досвід організації етнографічного туризму. 3. Азійський досвід організації етнографічного туризму. 4. Американський досвід організації етнографічного туризму. 5. Етнокультурний компонент як стимул для розвитку українського туристичного продукту. 	4	2, 3, 5, 8, 13, 16

<p>Тема 8. Світові цивілізації та сучасні етноси. Лекція 5.</p> <p>1. Цивілізаційний підхід в етнокультурному країнознавстві. 2. Розвиток людства з цивілізаційних позицій згідно А.Д. Тойнбі. 3. Стадії розвитку цивілізацій. Підходи до виділення цивілізацій. Сучасні цивілізації.</p>	2	<p>Практичне заняття 8. Світові цивілізації та сучасні етноси. План.</p> <p>1. Сутність цивілізаційного підходу в етнокультурному країнознавстві. 2. Розвиток людства з цивілізаційних позицій згідно А.Д. Тойнбі. Параметри цивілізації. 3. Схід як осередок і джерело світової цивілізації (“річкові цивілізації” Нілу, Тигру, Євфрату, Інду, Гангу, Меконгу, Хуанхе). 4. Стадії розвитку цивілізацій. Тісний зв'язок цивілізації із світовою релігією. 5. Критерії виділення цивілізацій. Причини занепаду цивілізацій. Сучасні цивілізації. Класифікація С. Гантінгтона. 6. Вплив сучасних міграцій на етнокультуру. Мультикультуралізм.</p>	2	1, 4, 13, 17, 21
		<p><u>МОДУЛЬ II</u> Етнокультурні регіони – структурна складова сфери туризму у світі</p>		
<p>Тема 9 Лекція 6. Європейський етнокультурний регіон.</p> <p>1. Сутність етнокультурного регіону. Європа як історичне ядро розвитку стародавніх цивілізацій. 2. Протестантська культура і етика. 3. Культура католицького світу. 4. Східна Європа – рубіж православ'я і католицизму. 5. Етнокультурні групи населення Північної Америки.</p>	2	<p>Практичне заняття 9-10. Європейський етнокультурний регіон. План.</p> <p>1. Європа – історичне ядро розвитку стародавніх цивілізацій. 2. Протестантизм – ядро Західної цивілізації. Протестантська культура і етика. 3. Південна Європа – колыска католицизму. Культура католицького світу. 4. Східна Європа – рубіж православ'я і католицизму. Географія Православної церкви. Поняття євразійського світу. 5. Географія мовних сімей Європи. Європейські свята. 6. Європейська цивілізація в Північній Америці. Етнокультурні групи населення Північної Америки.</p>	4	3, 6, 9, 12, 17

<p>Тема 10. Лекція 7. Арабо-мусульманський етнокультурний регіон.</p> <p>1. Арабо-мусульманський світ та його структура. 2. Етнічнокультурні особливості і спадщина країн Близького і Середнього Сходу. 3. Середня Азія – частина ісламського світу. 4. Мусульманські звичаї. Роль жінки в ісламі.</p>	2	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 11. Арабо-мусульманський етнокультурний регіон. План.</p> <p>1. Арабо-мусульманський світ та його структура. 2. Мусульманські звичаї. Роль жінки в ісламі. 3. Етнічнокультурні особливості і спадщина країн Близького і Середнього Сходу. Арабські святині. 4. Середня Азія – частина ісламського світу. Ремесла народів Середньої Азії. 5. Етнічна історико-культурна спадщина Середньої Азії.</p>	2	1, 3, 5, 6, 9, 13, 17
<p>Тема 11. Лекція 8. Етнокультурний регіон Східної, Південно-Східної та Західної Азії</p> <p>1. Етнічний склад населення Південної Азії. 2. Етнічна історико-культурна спадщина Східної і Південно-Східної Азії. 3. Етнокультурні особливості Китаю і Японії.</p>	2	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 12. Етнокультурний регіон Східної, Південно-Східної та Західної Азії. План.</p> <p>1. Етнокультурна мозаїка Південної Азії. Етнічний склад населення Південної Азії. 2. Етнічна картина Східної і Південно-Східної Азії. Етнічна історико-культурна спадщина регіону. 3. Індуїзм – відмітна риса культури Південної Азії. Індуїзм і культура регіону. 4. Етнокультурні особливості Китаю. 5. Етнокультурні особливості Японії. 6. Внесок Східної, Південно-Східної та Західної Азії у загальносвітову культуру.</p>	2	1, 3, 5, 6, 9, 13, 17

<p>Тема 12. Латино-американський етнокультурний регіон. Тема 13. Африканський етнокультурний регіон. Тема 14. Етнокультурний світ Австралії та Океанії. Лекція 9. 1. Стародавні і сучасні цивілізації Латинської Америки. 2. Етнічна історико-культурна спадщина регіону. 3. Етнокультурна мозаїка країн Африканського континенту. 4. Державотворчий етнос в Австралії та етнокультурна палітра Океанії.</p>	2	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 13. Латиноамериканський етнокультурний регіон. План. 1. Стародавні цивілізації Латинської Америки. 2. Особливості сучасної цивілізації Латинської Америки. 3. Расовий і етнічний склад країн регіону. 4. Етнічна історико-культурна спадщина регіону. 5. Індіанський вплив у культурі Латинської Америки.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 14. Африканський етнокультурний регіон. План. 1.Етнокультурна мозаїка країн Африканського континенту. 2.Народи і релігії Тропічної Африки. 3.Расовий і етнічний склад населення Африки. 4.Етнокультурне районування Африки. 5.Етнічна історико-культурна спадщина регіону.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 15. Етнокультурний світ Австралії та Океанії. План. 1. Австралія як фрагмент західноєвропейської культури та західної цивілізації. 2. Державотворчий етнос в Австралії. Переселенський характер населення. 3. Корінне населення Австралії, його роль в етнокультурному ландшафті. 4. Етнічна історико-культурна спадщина регіону. 5. Етнокультурна палітра Океанії. Населення Океанії. 6. Папуаські народи. Народи Меланезії. Народи Мікронезії. Народи Полінезії. 7. Синкретичний полінезійсько-християнський культ. Історико-культурна спадщина регіону.</p>	2 2 2	1, 3, 5, 6, 9, 13, 17 1, 3, 5, 6, 9, 13, 15, 17 1, 3, 5, 6, 9, 13, 15, 17
--	----------	---	--	--

<p>Тема 15. Український етнокультурний туристичний продукт Лекція 10.</p> <p>1. Історичні етапи формування української нації. 2. Етнічний та національний склад населення України. 3. Етнічні території України. Етнічне районування України. 4. Національний склад населення Полтавської області. 5. Етнокультурний компонент як стимул для розвитку українського туристичного продукту.</p>	2	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 16-17. Український етнокультурний туристичний продукт. План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні етапи формування української нації. 2. Етнічний та національний склад населення України. Субетноси українського народу. 3. Етнічні території України. 4. Етнічне районування України. 5. Етнокультурні регіони України. 6. Національний склад населення Полтавської області. 7. Етнокультурний компонент як стимул для розвитку українського туристичного продукту. 8. Особливості етнографічного туризму в Україні. 9. Етнокультурні фестивалі в Україні. 	4	7, 11, 15, 17, 18, 23
---	----------	--	----------	----------------------------------

РОЗДІЛ 5. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Таблиця 5. Види, форми самостійної роботи студентів та засоби контролю їх виконання під час вивчення дисципліни “Етнокультурне країнознавство” для студентів спеціальності 242 “Туризм”

Вид і форма самостійної роботи студентів	Засоби контролю
<i>1. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Вивчення обов’язкової та додаткової літератури, текстів лекцій	1.1. Активна участь в різних видах аудиторних занять
1.2. Виконання домашніх завдань	1.2. Перевірка правильності виконання завдань
1.3. Підготовка до практичних занять	1.3. Активна участь у практичних заняттях
1.4. Підготовка до модульної контрольної роботи	1.4. Написання модульної контрольної роботи
<i>2. Пошуково-аналітична робота</i>	
2.1 Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять
2.2. Написання реферату за заданою проблематикою	2.2. Обговорення (захист) матеріалів реферату під час аудиторних занять
2.3 Аналітичний огляд наукової публікації	2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять
<i>3. Наукова робота</i>	
3.1. Участь в наукових конференціях і семінарах	3.1. Доповіді на наукових студентських конференціях і семінарах
3.2. Підготовка наукових публікацій	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подача до друку
3.3. Виконання завдань в рамках дослідницьких проектів кафедри	3.3. Використання матеріалів у звіті з НДР

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

1. Проблемні лекції (теми).
2. Робота в малих групах.
3. Презентації.
4. Семінари-дискусії.
5. Наукові дебати.
6. Заняття-екскурсії і заняття-походи.

В даному розділі необхідно представити методики, що застосовуються для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни (проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейси, презентації, рольові ігри, дидактичні ігри).

При вивченні дисципліни “Етнокультурне країнознавство” використовуються:

1. Семінари-дискусії з основних тем.
2. В групах розробляються тематичні картографічні моделі взаємозв'язку туризму з політичним, економічним, соціальним, кологічним, демографічним розвитком регіонів світу.
3. Розробляються тематичні картографічні моделі розвитку окремих видів туристичної діяльності.
4. На основі опрацьованих матеріалів складаються моделі шлюбної структури населення країни, в розрізі окремих регіонів.
5. Робота в малих групах при проведенні семінарських занять та ін.

Для активізації процесу навчання студентів викладач повинен творчо застосувати різноманітні навчальні технології та засоби:

- на лекціях намагатись зосереджувати увагу студентів на найбільш актуальних проблемних питаннях розвитку і життєдіяльності населення;
- заохочувати студентів до критичного сприйняття нового матеріалу замість пасивного конспектування;
- лекція має бути науковою, доступною і цікавою, сприяти глибокому аналізу та засвоєнню матеріалу;
- частину визначених у тематичному плані тем дисципліни проводити на самостійно вивчити, з наступним проведенням консультацій-диспутів;
- на семінарських заняттях створювати умови для дискусій;
- проводити презентації самостійних робіт, перехресну перевірку завдань самими студентами з наступною аргументацією виставленої оцінки;
- з окремих питань програми ефективними формами активізації навчального процесу можуть бути диспути, дискусії, проблемні ситуації, виконання тестів.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів мають стати чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок, подяка викладача за сумлінне ставлення студентів до вивчення дисципліни.

Кращі студенти залучаються викладачем до науково-дослідницької роботи на кафедрі, участі в наукових конференціях.

Розділ 7. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів.

Поточний контроль з навчальної дисципліни **“Етнокультурне країнознавство”** для студентів спеціальності 242 **“Туризм”** здійснюється на практичних заняттях протягом семестру, має на меті перевірку рівня підготовленості студента при виконанні конкретної роботи.

Об’єкти поточного контролю: відвідування лекцій, практичних занять і активність роботи протягом семестру; результати виконання модульних контрольних робіт; підготовка та захист індивідуальних навчально-дослідних та теоретично-аналітичних завдань; участь у наукових конференціях.

Об’єктами контролю є: робота студентів на лекціях, практичних заняттях, якість та своєчасність виконання домашніх завдань, поточних модульних робіт.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов’язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

При проведенні практичних занять – контроль здійснюється при розв’язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій та інше.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв’язання розрахункових завдань.

Оцінювання знань студентів з дисципліни **“Етнокультурне країнознавство”** для студентів спеціальності 242 **“Туризм”** здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю згідно вимог Положення про робочу навчальну програму з навчальної дисципліни (ДПСЯ М–9-7.5.2-73-54-15).

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни “Етнокультурне країнознавство” для студентів спеціальності 242 “Туризм”

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни “Етнокультурне країнознавство” для студентів спеціальності 242 “Туризм”

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20
	Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	15
	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	20
	Інші	5-10
2. Науково-дослідна	Участь в наукових гуртках	10
	Участь в наукових студентських клубах	15-20
	Участь в наукових магістерських семінарах	
	Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	15-30
	Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	15-30
6. Інші		5-15
3. Інші	Підготовка презентацій, кросвордів	5-10
Разом		30*

*Максимальна кількість додаткових балів – 30.

Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення

Перелік рекомендованих інформаційних джерел

Основна література

1. Асаул А.Н. Этнографические факторы глобализации и регионализации мира / А.Н. Асаул, М.А. Джаман, Е.И. Рыбнов, П.В. Шуканов. – СПб.: АНО «ИПЕВ», 2010. – 304 с.
2. Балаганская М. Ю. Роль этнокультурного компонента в формировании туристического продукта / М. Ю. Балаганская. – Краснодар: Краснодарский государственный университет культуры и искусств, 2014.
3. Головченко В.І. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навчальний посібник / В.І.Головченко, О.А. Кравчук. – К.: Нічлава, 2006. – 336 с.
4. Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли / Л.Н. Гумилев. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 560 с.
5. Заставний Ф.Д. Українські етнічні землі / Ф.Д. Заставний. – Львів: Світ, 1993. – 176 с.
6. Ігнат'єв П.М. Країни Азії: особливості культури та побуту / П.М. Ігнат'єв. – Чернівці, 2011. – 423 с.
7. Казьмина О.Е. Основы этнодемографии: учеб. пособие / О.Е. Казьмина, П.И. Пучков. – М.: Наука, 1994. – 253 с.
8. Кайсарова Л.И. Народы мира. Люди, культуры, образы жизни / Л.И. Кайсарова. – М., 2009.
9. Кифяк В.Ф. Організація туризму: навч. посіб. / В.Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 344 с.
10. Лобжанидзе А. А. Этногеография и география религий / А. А. Лобжанидзе, С.А. Горохов, Д. В. Заяц. – М.: МПГУ; Изд-во «Прометей», 2013. – 223 с.
11. Лобжанидзе А. А. Этнокультурные регионы мира: учебное пособие / А. А. Лобжанидзе, Д. В. Заяц. – М.: МПГУ; Изд-во «Прометей», 2013. – 240 с.
12. Лозко Г. Етнологія України. Філософсько-теоретичні та етнорелігієзнавчі аспекти / Г. Лозко. – К.: Артєк, 2001. – 304 с.
13. Любіцева О.О. Паломництво та релігійний туризм / О.О. Любіцева, С.П. Романчук. – К.: «Альтерпрес», 2008. – 143 с.
14. Максаковский В.П. Географическая культура: учеб. пособие В.П. Максаковский. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 416 с.
15. Малахов В. Культурные различия и политические границы в эпоху глобальных миграций / В. Малахов. – М.: Новое литературное обозрение; Институт философии РАН, 2014. – 232 с.
16. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика : підручн. / М.П. Мальська, В.В. Худо. – 2-е вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
17. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник /

- М.П.Мальська, Н.В.Антонюк, Н.М.Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
18. Мельникова Е. В. Культура и традиции народов мира (этнопсихологический аспект) / Е. В. Мельникова. – М.: Диалог культур, 2009. – 303 с.
19. Модернізація туризмознавства: теорія і практика партнерства: монографія / За ред. Г.П. Скліяра. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – 250 с.
20. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, релігійний досвід / за ред. А. Парфіненко. – Х.: Бурун-книга, 2009. – 128 с.
21. Про туризм. Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 1995. – №31. – С. 241.
22. Руденко А.М. Психология социально-культурного сервиса и туризма / А.М. Руденко, М.А. Довгалёва. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005.
23. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / Хантингтон С. – М.: ООО Издательство АСТ, 2003. – 603 с.
24. Христов Т.Т. Религиозный туризм / Т.Т. Христов. – М.: Издательский центр “Академия”, 2003. – 288 с.
25. Чумаков К. Этно-экологический туризм в сохранении природного и культурного наследия / К. Чумаков // Новая жизнь. – 2006. – № 5. – С.15-16.
26. Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму : підручн. / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп. – К.: Знання, 2013. – 334 с.
27. Happy planet index [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.happyplanetindex.org/data>.

Додаткова

1. Азимов А. Народы и расы. Ген, мутация и эволюция человека / А. Азимов, У. Бойд. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2005. – 206 с.
2. Ашкенази та сефарди: етнокультурна спільність єврейського народу / С.І. Валах // Людина і світ. – 2001. – № 10.
3. Балаганская М.Ю. Роль этнокультурных особенностей стран Азии в развитии международного туризма / М.Ю. Балаганская // Молодёжь – Кубани. Кубань – Молодёжи: сборник научных статей по материалам III-ей Региональной научно-практической конференции «Молодёжь – Кубани. Кубань – Молодёжи» 19 ноября 2013 года. Выпуск 3. – Краснодар, 2013. – 170 с.
4. Генофонд и геногеография народонаселения / Под ред. Ю. Г. Рычкова: Том 1. Генофонд населения России и сопредельных стран. – СПб.: Наука, 2000. – 611 с.
5. Ігнат'єв П.М. Такий він, “острів стабільності”. Таїланд: консервативна монархія рятує країну / П.М. Ігнат'єв // Політика і час. – 2004. – № 1.
6. Кушніренко В.О. Шаріатська концепція реформування державної системи в ісламських країнах / В.О. Кушніренко // Людина і політика. – 2003. – № 2.
7. Логвин М.М. Демографічна характеристика населення Полтавської області як наслідок економічного і соціального розвитку держави / М.М. Логвин // Етнонаціональний розвиток в Україні та стан української етнічності в діаспорі: сутність, реалії, конфліктності, проблеми та прогнози на порозі XXI століття. //

- Мат-ли п'ятої міжн. наук.- практ. конф. – Київ-Чернівці: КВГІ, 1997. – С. 531-535.
8. Логвин М.М. Культурно-духовна спадщина Полтавської області як туристичний ресурс / М.М. Логвин, Т. О. Гусаковська // Географія та туризм: Наук. зб. / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відп. ред.) та ін. – К.: Альтерпрес, 2012. – Вип. 23. – С. 129-134.
9. Логвин М.М. Міжнародний індекс щастя: суспільно-демографічний вимір / М.М. Логвин // Інституційний розвиток соціально-економічних систем: національна економіка у глобальному середовищі : збірник наукових праць за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – С. 73-75.
10. Логвин М.М. Національно-етнічна та мовна ситуація в Полтавській області (за матеріалами Всеукраїнського перепису 2001 року) / М.М. Логвин // Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції “Управління розвитком соціально-економічних систем: стан, проблеми, перспективи”. 29-30 квітня 2004 року. – Полтава: ПІБ МНТУ, 2004. – С. 27-31.
11. Логвин М.М. Національно-етнічні характеристики населення ЄС як фактор розвитку етнічного туризму / М.М. Логвин, Ю.В. Самченко // “Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи”: Зб. мат-лів. IV Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Львів, 25 лютого 2016 р.). – Львів: ЛІЕТ, 2016. – С. 146-152.
12. Мацейків Т. Етнокультурна ідентифікація особистості / Т. Мацейків // Педагогіка і психологія. – 2001. – №1. – С. 17-23.
13. Методика страноведческих исследований. – М.: МГУ, 1993 – 156 с.
14. Мурзина О. Етнічний та поліетнічний простір людини / О. Мурзина // Урок української. – 2004. – №2. – С.48-51.
15. Народы мира. Историко-этнографический справочник / гл. ред. Ю.В. Бромлей. – М., 1988. – 457 с.
16. Официальный сайт Ватикана [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.vatican.va.
17. Пазенок В.С. Філософія туризму / В.С. Пазенок, В.К.Федорченко. – К.: Кондор, 2009. – 208 с.
18. Пидлуцкий О. Августо Пиночет: генерал, который одел на нацию железные штаны / О. Пидлуцкий // Зеркало недели. – 2003. – 12 июля.
19. Пророченко Н.О. Сила ісламських традицій. Політичні традиції й демократизація у державах Аравійського півострова / Н.О. Пророченко // Політика і час. – 2003. – № 8.
20. Рубель В.А. Історія цивілізацій доколумбової Америки: навч. посібник / В.А. Рубель. – К.: Либідь, 2005. – 504 с.
21. Стадник О.Г. Країни світу у цифрах і фактах: довідник географа, історика, економіста / О.Г. Стадник. – Х.: Основа, 2004. – 288 с.
22. Халімовська, І. В. Туризм як механізм міжкультурної взаємодії українського суспільства / І. В. Халімовська // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. – 2015. – № 2. – С. 51–53.

2. Перелік складових навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни

1. Навчальна програма
2. Робоча навчальна програма
3. Навчальні завдання для практичних занять
4. Індивідуальні завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання
5. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни
6. Завдання для контрольних робіт та методичні рекомендації до їх виконання для студентів заочної форми навчання
7. Пакети комплексних контрольних завдань (робіт) та критерії їх оцінювання
8. Модульний контроль (поточні модульні роботи)
9. Пакети тестів для студентів денної та заочної форм навчання